

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi elő-
járóságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A Tompa-ünnepély epilógusai.

A vármegye által Tompa Mihály születésének százszázadik évfordulója alkalmából rendezett diszes és méltóságos ünnepélyek epilógusairól jól esik beszámolni.

Jól esik érezni, hogy egy nagy ország szívének egy meleg dobbanása történt meg Rimaszombatban s hogy egy halványodni kezdő költő-kultusz nyert erőteljes és forró tüzet a rimaszombati ünnepek hatása alatt.

Jól esik érezni, hogy vármegyénk közönsége szíves szeretettel adta az ünnepelés minden külső jelét, hogy a vármegye vezetősége a szürke hivataloskodás izzadságos munkanapjai között is kötelességének érezte a kegyeletos érzésvilágítást és a kultúra megszentelését, hogy a művészet nevében lezajlott nagy estély erős művészi kvalitásait fogékonyan érezte át közönségünk s hogy az egész ünnepek harmónikus és kedves emlékképpen élnek bennünk.

De nem jól esik érezni, hogy a Tompa jubileummal kapcsolatban megtartott fővárosi ünnepségen, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében s a Petőfi-Társaság rendezésében egyik gömöri földből szökkent író: L ó r i n c z y György, Tompa Mihály emlékezetével kapcsolatban ferde és sokszor groteszk színben rajzolta meg azt a vidéki életet, melyben Tompa Mihály élt s azokat a motívumokat, amelyek Gömört a Tompa ünnepelésére inspirálták.

Lőrinczy György az emlékbeszéde elején párhuzamot állított fel Tompa Mihály és a saját élete között s a közös szülőföldön kívül a sok küzdelemben s a helyi társadalmi viszonyok között való s gyűlölködéssel, lenézéssel és „kiturással” kapcsolatos életkörülményekben talált hasonlóságokat. Hogy ezen paralelizálás között nem sok szépet és jót mondott Gömöréről, azt sajnáljuk, de polemizálni vele nem a mi célunk. Hisszük és várjuk, hogy a gömöri társadalmi viszonyokat ismerő s tekintélyes nevű egyén fog neki válaszolni erre.

Mi csak a paralelizálást folytatva konstatáljuk, hogy Tompa Mihály, ha sok kicsinyes és a vidéki életben elkérthetetlen kellemetlenségeken is ment keresztül, s ha ennek maradt lelkében po-

sitiv hangja s lirájában rezignált árnyalata, soha sem lett volna arra képes, hogy szívében gyűlölséget tápláljon s hogy ezt keserű epével garnirozva fel is találja.

Sajnáljuk, hogy Lőrinczy Györgynek ezen Gömört közlelő érintő és hol mélyen vágó, hol lanyhán csipkedő beszédét Gömör közönségével nem ismertethetjük meg, de az erre vonatkozó kérésünket Lőrinczy György azzal utasította vissza, hogy eltemette önmagában Gömört és hogy nem akar hallani sem róla.

Sajnáljuk, de mi a szívünkre tett kezekkel valljuk, hogy Gömör közönsége nem tehet róla!

A Petőfi-Társaság ünnepélye.

A múlt hó 30-án, vasárnap délelőtti 10 órakor tartotta Tompa Mihály születésének százéves évfordulója alkalmából ünnepélyét Budapesten az Akadémia dísztermében a Petőfi-Társaság.

Az ünnepélyen vármegyénket Gál István vm. aljegyző, Rimaszombat várost dr. Kovács László polgármester képviselték s rajtuk kívül a hallgatóság körében is több ismerős gömöri arcot láttunk.

Az ünnepélyt Herceg Ferencz elnök nyitotta meg tartalmas és meleg szavú beszéddel, amely után Sas Ede szavalta el alkalmi költeményét.

Ezután Lőrinczy György tartott felolvasást. Felolvasásában sok helyütt markáns vonásokkal élezte ki a gömöri állapotokat s azoknak lelki hatásait igyekezett a Tompa költeményein fel-fellépni. Felolvasásáról különben fentebb bővebben írtunk. Bennünket közlelő érdeklő része volt a felolvasásnak az, amely a gömöri vezető egyéniségeknek Tompával szemben való ellenszenvét igyekezett kimutatni s amely odakonkludált, hogy ne gondoljuk azt, hogy azóta a kultúra tanította meg a vidéki „urakat” a költő megbecsülésére és ünnepelésére, de a tetszelgés és dicsekvés azzal, hogy egy országos nevű ember az övék volt.

Utána Peterdy Andor olvasta fel egy remek költeményét s végül Jászai Mari asszony szavalta el azokat a Tompa költeményeket, melyekkel Rimaszombatban is gyönyörködtetett bennünket.

*

Az itteni polgári leányiskola szombaton, f. hó 6-án tartott ünnepélyt s a helybeli egy. prot. főgimnázium ijusága folyó hó 14-én vasárnap délután 3 órakor a leányiskola tornacsarnokában Tompa ünnepélyt rendez a következő műsorral: Musotter Aranka zongorán, Horváth: „Magyar ábránd”. Marikovszky Elziska zongorán, id. Ábrányi—Tompa: „Fehér lilium menyegzője”. Bálint G. VI. o. szavalja, Tompa: „Pipás kántor”. itj. Wallentinyi D. VIII. o. írta, szavalja: „Tompa emlékünnepe”. Palkovits Gy. VIII. o. „Tompa bánata és reménye”. Lukács G. VII. o. „Tompa és a Természet”.

A zenekör Bleier V., Bálint G., Loysch Ö., Nagy Sándor, Fényes E. és Paukó K. kísérik a Himnuszt és a Szózatot és Tompa dalokat játszanak. Dr. Wallentinyi D. Tompa helyi vonatkozású leveleiből olvas fel.

*

Az ünnepélyről a fővárosi sajtó meglehetősen mostohán emlékezett meg, kivéve az „Az Ujság” című kedvelt és széles körökben olvasott fővárosi lapot, melyben a kiküldött: Arányi J. hosszú és nagy gonddal összeállított tudósítást írt. Az ünnepélyen itt volt a „Vasárnapi Ujság” fotográfusa: Jelfy Gyula is, ki több felvételt készített a díszgyűlésről, a szobornál és szülőháznál lefolyt mozzanatokról. Ugyancsak sikerült felvételeket készíteni az utóbbi két részből Wichner Szerén helybeli ügyes fényképészünk is.

A fővárosi lapok tudósításaiban a műestélyről tévesen írták, hogy Román Erzsike, ki az énekszámokat zongorán kísérte, énekszámokat adott elő. A „Pesti Hírlap” a városnak a kultúrtársaság céljaira tett tizezer koronás alapítványát ezer koronára szállította le, de a f. hó 4-iki számban ezt rektifikálta. A mi tudósításunkból, melyet szintén hevenyészve kellett összeállítani, kimaradt az, hogy a Széman Endre pápai prelátus által a Tompa képének megfestésére, a Kultúrtársaság létesítésére és az 1000 koronás alapítványra vonatkozólag előterjesztett indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadták, továbbá, hogy a díszgyűlés után a vendégek dr. Fornet Gyula alispánnak voltak magyaros vendégszeretettel és páratlan szíveséggel fogadott és ellátott vendégei.

A vármegyei sajtó organumai: „Gömöri Ujság”, „Rozsnyói Híradó”, „Dobsina és Vidéke”, „Sajóvidék”, „Murányvölgye” e nap jelentőségét és emlékezetét meleg és színes tollal méltatták. Különösen gonddal megírt tudósítást közölt a dr. Kálniczky Géza kir. táblai bíró tollából a „Felvidéki Ujság” című, Dzurányi László szerkesztésében megjelenő kassai lap.

Itt említjük meg, hogy a magyar tudományos akadémia ütésén dr. Berzeviczy Albert elnök méltatta Tompa Mihály emlékét, továbbá Sárospatakon és a budapesti Népházban szintén tartottak Tompa emlékünnepeket.

Hírek a gömöri közelelmezés és közellátás világából.

Háborus kihágások büntetései.

A rimaszombati rendőrkapitány ítéletei: itj. Paszjár Andrásné és Roncsák Anna Nyustya, Sabletna Andrásné Tiszolcz, özv. Utrata Józsefné Tiszolcz, Kovács Andrásné Rimatüresz, Sandkovits Andrásné, Heleksza Jánosné, Krejcsovits Lajosné, Jurcsák Istvánné, Hart Péterné, Keller Mihályné, Kovácsik Ferenczné és Krajcsi Gusztávné Tiszolcz, Medvegy Józsefné Nyustya, Polczér Benedekné Tiszolcz buzavásárlás vásárlási engedély nélkül és szállítás szállítási igazolvány nélkül. Egyenkint 10—10 kor. pénzb. Szaniszló Lászlóné Keczege árpa vásárlás vásárlási igazolvány és szállítás szállítási igazolvány nélkül, 10 kor. pénzbüntetés.

Uj kormányrendeletek. A hivatalos lap keddi száma egész sereg kormányrendeletet közöl, melyeknek fontosabb intézkedéseit alább ismertettük:

A zsirfogyasztás korlátozása.

A kormány rendeletben megtiltja, hogy hét fón és pénteken az ételek kiszolgáltatására szolgáló üzletekben és üzemekben olyan ételeket állítsanak elő, amelyekhez növényi vagy állati zsir vagy olaj szükséges.

A vadhusforgalom szabályozása.

A Közélemezési Hivatal vezető miniszter a vadhusszükséglet ellátása és a kivitel lebonyolítása céljából Vadforgalmi Irodát alakít. A rendelet közli a termelő által, a nagykereskedő által és a hűtőház által 1918. évi február 15-e után kérhető legmagasabb árakat. Kiskereskedő szarvasfélék kilogrammjáért minőség szerint 4, 8, 10 K.-t; őznel 5, 11, 12 K.-t; vaddisznónál 65 K.-t, nyul elejéért 380 K.-t, hátuljáért 6 K.-t kérhet.

A sertéstermékek szállítása.

Ezentul szállítási igazolvány szükséges a leölt sertésekre akár egészben, akár felébe vágva, akár kisebb részekre darabolva szállítatnak, továbbá mindennemű sertéstermékekre (szalonna, hárj, zsir, füstölt hus, sonka, stb.) Ez a rendelet október hó 10-én lép életbe.

A tehéntej és juhtej-termékek szállítása.

Tehéntejből és juhtejből készült mindennemű termékek szállítására szállítási igazolvány szükséges. Ez a rendelet október hó 10-én lép életbe.

A tejnek etetésre való felhasználása.

Október 15-től kezdve a teljes, valamint a lefőlözött tehéntejnek állattetési céljára való mindennemű felhasználása tilos. E tilalom alól a törvényhatóság első tisztviselője egyeseket, községeket és járásokat felmenthet.

Konzervek szállítása.

Nyers vagy feldolgozott (konzervált) zöldségnek, főzelékféléknek és gyümölcsnek szállításához szükséges igazolványt az Országos zöldség-, főzelék- és gyümölcsforgalmi r. t. igazgatósága vagy ennek erre felhatalmazott kerületi megbízottai szolgáltatják ki s azt tőlük kell kérni.

A malátakávé legmagasabb ára.

A malátakávé legmagasabb gyári eladási ára q.-ként dobozokban 210 kor., zacskókban 180 kor., a nagykereskedőnél 220 kor., illetőleg 190 kor., a kiskereskedő 1 kg.-os dobozért 2 kor. 50 fillért, zacskókban való eladásnál 2 kor. 20 fillért számíthat fel. A legmagasabb árat a csomagolásban fel kell tüntetni.

A sertéshizlalási rendelet.

A termelők hatósági engedély alapján ötven darabig hizlalhatnak, azontul a földmívelési miniszter adhat engedélyt. Nemtermelők részére a földmívelési miniszter, amennyiben a tengerikészletek engedik, a törvényhatóság első tisztviselőjének utalja ki a tengerimennyiséget elosztás végett. Egy jelentkezőnek legfeljebb 25 sertés hizlalásához szükséges takarmányt adhat. Azoknak a nemtermelőeknek, akik 25 darabnál több sertést hizlalnak (ipari hizlalóknak, városi tisztviselői, szövetkezeti beszerzési csoportoknak) a hizlalási engedélyt kizárólag a földmívelési miniszter adja meg. A törvényhatóság és a miniszter által megadott engedély alapján hizlálásra beállított sertések az Országos Közélemezési Hivatal rendelkezésére közfogyasztási célokra lekötöttek. A közszükségleti célokra hizlalt sertésekkel darabonként 5 q szemes takarmánynál többet feleltetni nem szabad.

A lánczkereskedelemtől szóló rendelet.

A közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések megállítására tárgyában helyi árvizsgáló bizottságok és központi árvizsgáló bizottságok működnek közre. A helyi árvizsgáló bizottság megállapítja a tájékoztató árakat, véleményt nyilvánít a közszükségleti cikkek legmagasabb árának megállapítására vonatkozó kérdésekben. A bizottságok elnökét, helyettesét a közélemezési hivatal elnöke nevezi ki, tagjait pedig a törvényhatóság első tisztviselője, felerésztben a bizottság elnöke nevezi ki. Közszükségleti cikket csak azok árusíthatnak, akiknek erre hatósági engedélyük van. — Hatósági engedély kell élelmiszerek, takarmányozási, fűtési és világítási cikkek, festékek, olajok és bármiféle kenőanyagok, szappan és mosópor,

kötélverőárak, szíjgyártó- és nyergesárak, mindentéle ruházati cikkek, mindentéle czérna, a mezőgazdasági üzem folytatásához szükséges vasanyagok és az ily célra szükséges, egészen vagy részben vasból készült gépek, szerszámok és eszközök, végül a felsorolt cikkek előállítására szolgáló anyagok, valamint a forgalombahozatalukhoz szükséges tartályok (láda, hordó, zsák stb.) árusításával való foglalkozáshoz. — Hatósági engedély kell azoknak az ügynököknek is, akik ez áruk közvetítésével foglalkoznak. Akinek iparigazolványa van, nincs szüksége hatósági engedélyre, ha ez az igazolvány 1914. augusztus elseje előtt kelet. A szükséges hatósági engedélyt az iparhatóság adja meg és akként állítja ki, hogy az kimondottan vagy az árusításra vagy a közvetítésre szól. A kereskedő köteles kellő gondossággal ügyelni arra, hogy közszükségleti cikket fogyasztónak csak a közvetlen fogyasztás szükségletének megfelelő és a háborus gazdasági viszonyok között indokolt mennyiségben adjon. Azokra a hatóságokra és szervezetekre (beszerzési csoportok), melyek nem nyereszkeskedés céljából foglalkoznak közszükségleti cikkek beszerzésével és szétosztásával, a rendelet nem terjed ki. A harmadik szakasz üzleti korlátozásokról rendelkezik. Megállapítja, hogy az ügynököknek nem szabad a rendes kereskedelmi forgalomban a szokásosnál aránytalanul magasabb díjazást kikötni, továbbeladásra szánt cikkre zálogkölesönt csak azoknak szabad adni, akik az illető cikk forgalombahozatalával jogosan foglalkozhatnak.

A takarmánykészletek rekvirálása.

A közélemezési hivatal elrendelte a takarmány és alomkészletek zár alá vételét és közszükségleti célokra való igénybevételét. A zár alá vétel nem akadályozza a birtokosban, hogy a takarmánykészletét saját állattalomszükségletének ellátására felhasználja. Egy másik rendelet a Takarmányforgalmi r. t. bizományosairól, ezeknek ügynökeiről intézkedik és kimondja, hogy azok továbbeladás végett semminemű takarmányt nem vásárolhatnak és a rekvirált takarmánykészletek forgalomba hozatalának közvetítése is csak a Társaság vagy a Vármegyei Takarmánybizottság utasításai szerint végezhető.

Petroleum szétosztás. Az alispán a múlt napokban újabb petroleum mennyiséget bocsátott az elsőfokú hatóságok rendelkezésére. A kiutalt mennyiség újból nagyon csekély s így egy háztartásra vajmi kevés jut majd ebből a világító kőolajból.

Talpőr szétosztás. A vármegye részére kiutalt talpbőrt a közeljövőben osztja szét az alispán a megyebeli kiskereskedők között és gondja lesz arra, hogy a talpbőrből aránylagos és egyenletes szétosztás mellett mindenki kaphasson.

Hollandi sajt érkezik a közeli napokban az alispán rendelkezésére s a sajt a gömörmegyei áruforgalmi r. t. útján jut a kereskedőkhez és a közönséghez.

A vármegye lisztellátását — mint megirtuk — a Gömörmegyei Áruforgalmi r. t. fogja intézni s úgy értesülünk, hogy az alispán rendelkezésére biztosítandó tartalék lisztkészlet beraktározására a jelzett r. t. Rimaszombatban és Putnokon fog nagyobb raktárhelyiséget építeni.

A szénellátás kérdését nagy igyekezettel kívánja intézni a vármegyei szénelosztó bizottság s ha még sem lesz idejekorán szén, az rajta kívüli okoknak lesz a következménye. Az egyes szénkereskedők által bejelentett szükségletek felülvizsgálata most van folyamatban s egy hét leforgása alatt mindenki megkapja a bizottságnak arra vonatkozó értesítését, hogy lett-e részére szén megállapítva s ha igen, mennyi és mely kereskedőtől. Az így megállapított mennyiséget — feltéve, ha az Országos Szénbizottság a szükséges fedezetről gondoskodik — négy részletben adhatják ki a szénkereskedők s mint szénutalványozó értesítéssel rajta van a négy levágandó szelvény, melyet a szén átvételkor az illető kereskedőnek át kell adni.

Nem lesz tojás. Nagy hiány fog előállni rövidesen egy igen fontos háztartási cikkünkben: nem lesz tojás, mert a kormány ren-

deletilag betiltotta a baromfiak szemes életművekkel való táplálását. Már pedig kémiailag pontosan kimutatható, hogy a tojás képződéséhez szükséges anyagok a baromfiaknál kizárólag a szemes életművekből váltódnak ki.

A szeptemberi cukor még nem lett a Gömörmegyei Áruforgalmi r. t. útján leszállítva a közönség részére s így több helyütt erősen érzi a közönség a cukor hiányát. A késedelmes szállítás oka, hogy a magyarfalui és diószegi cukorgyárak nem rendelkeznek elég waggonnal a cukor leszállításához. Az alispán közbenjárására Serényi Béla gróf keresk. miniszter intézkedett, hogy a gyárak részére a waggonok sürgősen kiadassanak s így meg lehet a reményünk ahhoz, hogy hamarosan hozzájutunk a szeptemberi cukorhoz.

Kérdések. E héten több kérdést intéztek hozzánk helyből is, vidékről is, de nekünk sem időnk, sem helyünk nincs arra, hogy megfeleljünk arra a kérdésre, hogy: *mire való a maximumálás*, ha a krumpli métermázsájáért Darnyán 80—100 korona árat mernek kérni és akadnak, akik meg is adják ezt az árat, továbbá az alma kilóját helyben is horribilis áron adják, a szőlő kilogrammjáért üzletben is 4 kor. 80 fillért szednek és hogy miért nem rekvirálják a krumplit, káposztát, zöldséget és az összes élelmi szereket? A kérdezők eltévesztették a címet s mi csak arra hívjuk fel őket, hogy a kérdéseket szíveskedjenek a hatóságokhoz intézni, mert mi nem tehetünk az érdekükben semmit.

Mennyi burgonya vásárolható?

A téli közélemezés kérdésének egyik legfontosabbika: a burgonyaellátás most van a rendezés stádiumában.

A készletek s az önként felajánlott mennyiségek összeírását most végzik a községi előjáróságok s egyuttal számba veszik a burgonyával el nem látott lakosságot is.

A visszatartható és vásárolható fejadagok ügyében a múlt hó 29-én, szombaton volt az Országos Közélemezési Hivatalban értekezlet, melyen vármegyei képviselőiben Gál István vármegyei aljegyző vett részt s amely értekezlet nyomán a közélemezési miniszter kiadta a fejadagokat megállapító rendeletét.

Ezen rendeletet az alispán pénteken továbbította a polgármesterek, községi és körjegyzőknek s így a burgonya vásárlásához szükséges igazolványok kiállítására már megkezdődött.

A rendelet különleges elbánásban részesíti a garamvölgyi és a rozsnói járások lakosságát, valamint Dobsina és Rozsnó népességét s ezt azzal indokolja, hogy ezen vidékeken más hiányában a burgonya a legtöbb élelmicikk.

A termelő mennyit tarthat vissza?

A burgonyát termelő az idejüleméséből házi szükséglete címén visszatarthat a nehéz testi munkát végző felnőtt családtagok és ellátandók részére személyenként a rozsnói és garamvölgyi járások területén 220 kgrmot, a többi járások területén 200 kgrmot. Az egyéb ellátandók részére a vármegye egész területén személyenként 150 kgramm tartható vissza.

Gazdasági szükséglet címén vetőmagra kat. holdanként a helyi szokáshoz képest a rozsnói és garamvölgyi járásokban 11 mm., a többi járásokban 9 mm. tartható vissza. **Takarmányozásra** csak a legkivételesebb esetekben és csak ott, ahol egyéb takarmány miatt az állatok másképen el nem tarthatók. A garamvölgyi és rozsnói járásokban hizósértésenként 4 mm., egyéb sertésenként 1 mm. diónagyságnál kisebb burgonya, a többi járások területén csakis emberi táplálkozásra nem alkalmas diónagyságnál kisebb hulladék burgonya tartható vissza.

Az időszaki és gazdasági munkások részére az ellátások idejére — legfeljebb 3 hónapra — a rozsnói és garamvölgyi járások területén havi 25 kgramm, a többi járásokban havi 22 kgramm, a cselédek részére a cselédszerződésben kikötött mennyiség, amennyiben a fentebb megállapított fejkvótát meg nem haladja.

Mennyi vásárolható?

Nem termelők vagy olyan termelők, akiknek termése megállapítandó szükségletüket nem fedezi, vásárolhatnak az előjáráságtól nyerhető

vásárlási igazolvány alapján kizárólag saját házi szükségletükre:

a nehéz testi munkát végző felnőtt családtagok és ellátandók részére személyenként a rozsnyói és garamvölgyi járásokban 150 kgrmot, többi járásokban 80 kgrmot, a többi ellátatlanok részére az említett két járásban 100 kilogramm, a többi járásban 80 kgrmot.

Egy háztartás részére egynél több vásárlási igazolvány ki nem adható, a kiadott vásárlási engedélyek alapján a burgonya csoportosan be nem szerezhető.

*

Kétségen kívül alacsony és a normális burgonya fogyasztáshoz képest igen csekély a megállapított fejkvóta, de ennek megszábasánál számolni kellett a rossz burgonyatermésről és tekintetbe kellett venni a kormányzat azon dícséretes törekvését, hogy a meglévő készlet igazságosan és egyenletesen nyerjen elosztást.

Az önkéntes felajánlások előreláthatólag nem fogják fedezni a szükségletet s így a rekvirálás nem fog elmaradhatni. Mivel a burgonyavásárlási igazolvány csak a rekvirálás elrendeléséig érvényesíthető, ajánlatos azt mielőbb kiváltani és a burgonyát beszerezni.

A felajánlott és az esetleges rekvirálásnál igénybe vett burgonyamennyiség átvételét az Országos Burgonyaközvetítő Iroda gömői bizománya: a Gömörmegyei Áruforgalmi részv. t. fogja intézni, melynek kebelében a jelzett iroda egy külön kirendeltséget is szervez.

A rendszer tehát be van állítva, most már csak az ellátás keresztülvitelének nehéz kérdésével kell megbirkózni!

Világháború.

Ujabbán a flandriai fronttól eltekintve, majdnem mindenütt csönd állott be a harcsteren. A flandriai fronton az angolok kezdtek újabb offenzívát, azonkívül a francziáknál is folytak itt-ott kisebb harcok és mintha az olasz fronton készülne valami: az ellenség élénk tüzelésbe fogott a Monte San Gabriele lejtőjén.

A flandriai fronton ismét egy rövidebb lélegzetű angol offenzíva zajlott le, de az angolok nem számíthatják dícsőségteljes napjaik közé az újabb offenzíva lezajlását: egy-két kilométer mélységbe ugyan behatoltak a német állásokba, de a sok veszteségen kívül más hasznuk nem volt belőle. Most pedig már a németek kezdik itt-ott visszanyomni kisebb területen az angolokat.

A francziákkal szemben jóval kevesebb harc folyik, mint előbb, mintha megsokalták volna a rohamozások áldozatait vagy mintha kimerülés állott volna be a francziáknál. A németek itt is sikeresen szorítják vissza őket egyes állásokból.

Az olasz harctéren forrong valami; az ellenség igen erősen rohamozott a Monte San Gabriele lejtőin s a tiroli területen is voltak kisebb harcok. Talán újabb offenzívára készülnek ismét az olaszok? Pedig hír szerint Olaszország több városában forrongások vannak és pedig a délibb részeken is, többek között Nápolyból is érkeznek ilyen hírek.

Az orosz front a román fronttal együtt igen csöndes mostanában. Legfőlegbő ágyuharcok vannak néha egyes helyeken vagy pedig előrsi csatározások.

A maczedóniai fronton, főleg Albánia szögleténél, támadnak néha a franczia csapatok, de a nagy hegyek közt nem sok sikerrel.

Mezopotámából is jöttek harcok hírei, amelyek szerint az angolok előnyomultak volna egy kissé Bagdadtól nyugatra.

A buvárhajók munkája napról napra hatásosan folyik.

A béke ügyében a mi küügyminiszterünk mondott igen jelentős beszédet, kiemelve a háború után várható nagy átalakulásokat s a népek leszerelésének szükségét. Most az ellenség ocsón juthat békéhez, de ha tovább is harczra kényszerít bennünket, akkor ára lesz a mi nagy áldozatainknak is.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. *Putnoky* Móricz főispán e hét elején a fővárosba utazott.

Dr. Fonet Gyula alispán az elmúlt csütörtökön Sajógömörre utazott.

Dr. Kovács László polgármester a hét elején a fővárosban időzött s csütörtökön reggel hivatalos ügyben ismét Budapestre ment.

Dr. Musotter Miklós kir. törvényszéki tanácselnök két heti szabadságra elutazott. Ugyancsak két hétre távozott: *dr. Fuchs* Izso kórházi osztályvezető orvos, a városi tiszti orvos helyettese.

Elhalasztott vallásos előadás. A rimaszombati református egyház október 7-ére tervezett vallásos előadása, az előadó váratlan megbetegedése miatt későbbre maradt.

Október 6. A történelmi nevezetességű évfordulón — október 6-án — városunkban a városházára kitűzték a gyászlobogót. A vértanuk emlékét a hazafias lelkek őrzik időtlen időkig s a gyászlobogó csak külső kifejezője az érzelmeknek.

Kinevezés. Az itteni kir. tanfelügyelőség volt vezetője: *Pogány* István, ki jelenleg a budapesti kir. tanfelügyelőséghez van beosztva, a VI. ik fizetési osztályba lett előléptetve.

Polgári hadi érdemkereszt. *Dr. Kiss* Dezső miniszteri titkár és *Gundel* József miniszteri segédtitkár a háború tartama alatt teljesített buzgó szolgálatuk elismeréséül a II. osztályú polgári hadiérdemkereszttel lettek kitüntetve.

Ugyancsak a háború tartama alatt teljesített buzgó szolgálata elismeréséül a III. osztályú polgári hadi érdemkeresztet kapta *dr. Fekete* Tibor miniszteri segédfogalmazó, gömői főispáni titkár, akinek szorgalmas és nagy kvalitású tevékenységét a vármegye közönsége köszönettel honorálja.

Kinevezések. A kereskedelmi miniszter a műszaki tisztviselők összesített létszámában *Balgha* Kálmán kir. mérnököt, ki az itteni államépítészeti hivatalnál sokáig működött, valamint *Sipos* Béla m. kir. mérnököt — *Dr. Fodor* Béla nyug. járásorvos vejét — kir. főmérnöké nevezte ki. *Dér* Sándor és *Bayer* Ferencz I. oszt. kir. ipari segédfelügyelők, kir. iparfelügyelők lettek kinevezve.

A gyógyulás útján. Ifj. *Farkas* Zoltán huszárhadnagy, aranyarkantyus vitéz — *Farkas* Zoltán országgyűlési képviselő, huszárhadnagy hős fia — ki a román harctéren súlyosan megsebesült, e héten városunkba érkezett s itt gondos szeretettel övező szülei körében pihenni ki sebesülése következtében kiállott súlyos betegségét.

Arany vitézségi érem. A hivatalos lap szept. 29-iki száma közli, hogy a 6-ik honvédhuszárezredben szolgálatot teljesítő *Lokcsánszky* András népfelk. őrmesternek a király által felhatalmazott parancsnokság az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartása elismeréséül az arany vitézségi éremet adományozza.

Főhadnagyi kinevezés. *Dr. Neogrády* Emil Gömör-Kishontvármegye tb. szolgabírája, cs. és kir. 25. gy. e.-beli tart. hadnagya, a két signum laudis és a Károly-kereszt tulajdonosa főhadnaggyá kineveztetett.

Kitüntetés. *Dr. Stubentoll* Gyula, főgimnáziumunknak volt növendéke, százados-hadbíró, a signum laudisszal és a Ferencz József rend lovagkeresztjével lett kitüntetve a hadi díszítmenynyel.

Katonai kinevezés. A király a 25. ik gyalogezrednél *Jellinek* Ernő és *Benkő* Sándor tartalékos zászlósokat tart. hadnaggyá léptette elő. *Kapczy* Tamás honvédhadapródjelölt zászlósa neveztetett ki.

Kitüntetések. A király elrendelte, hogy *Sáfrány* Béla honvédfőhadnaggyal a legfelsőbb dícsérő dísmérés újlag közöltessék. — *Benkő* Dezső tart. honvédhadnagynak, id. *Rábely* Miklós unokájának a II. oszt. ezüst vitézségi éremet adományozta a király.

Vöröskeresztes kitüntetés. *Zólyomi* Pál cserencsenyi származású ev. lelkész, ki katonai szolgálatot teljesít s jelenleg a Vöröskeresztnél van, az orosz hadifoglyok táborának látogatására induló küldöttséggel nemsokára utnak indul. Az orosz fogolytáborokba szóló üzeneteket a lelkész ur szívesen átveszi és közölni fogja az illetőkkel. Pénz és egyéb küldeményeket természetesen nem fogadhat el, azonban aki

hozzátartozójának üzenetet küldeni kíván, forduljon a lelkész urhoz.

Kitüntetés és előléptetés. *Árvay* György, a rimaszombati konzervgyár gépészenek egyetlen fia, ki a múlt évben hősi halált halt, halála után lett zászlóssá előléptetve és a nagy ezüst vitézségi éremet kapta.

Esküvő. *Szölke* János rimaszombati borbély folyó hó 8-án tartja esküvőjét *Polónyi* Teruskával Besztercebányán.

Ügyvédi hir. A miskolczi ügyvédi kamara közölni teszi, hogy *dr. Mariska* György volt rozsnyói ügyvéd irodáját és lakását Tornaljárja helyezte át.

Halálozás. A vármegye egyik volt szorgalmas tisztviselője: lizskai *Osváth* György nyug. vármegyei kiadó, ki városunkból Mezőturra leányához költözött, ott szeptember 26-án 63 éves korában, boldog házassága 33. ik évében elhunyt. Feleségén: szül. *Kövér* Juliannán kívül gyermekei, köztük *Bartal* Dezsőné, a hadifogolyügyeleti tiszt mellé beosztott népfelkelt őrmester neje, továbbá unokái gyászolják. Temetése 28-án nagy részvét mellett ment végbe.

Hirtelen halál. Városunkban a Szigyártó-utca 64. ik számú házban folyó hó 3-án reggel halva találták *Dien* Márton 72 éves, volt üveggyári alkalmazott, ki hosszú idő óta betegkedett ugyan, de hozzátartozói nem hitték, hogy oly súlyos beteg s magára hagyták. A rendőrség megejtette folyó hó 3-án a hullaszemlét, miután azonban külerőszakai sérelem gyanúja vagy tünete nem forgott fenn, az ügyesség a temetési engedélyt megadta. F. hó 5-én eltemették.

Elhunyt katona. A helybeli Vöröskereszt kórházban múlt hó 29-én elhunyt a harcztérről ide szállított *Piskor* Márton horvát származású katona 24 éves korában. A közkórház hullaházából 30-án délután temették katonai díszszel.

Hadifogságból. A „Pesti Hírlap”-hoz Spoteből több zászlós tudatta, hogy román fogságba esett. Ezek között találjuk Rimaszombatból *Veres* Gyula nevét is.

Érdekes tudósítás. *Márkus* László hírlapíró társunk június 29-éről Nisninowgorodból levelező-lapot irt *Simon* Mihály ref. lelkésznek, melyben a viszontlátás reményében szívélyes üdvözlötet küld. A lapot aláírta *Hajnik* Géza hadnagya munkatársunk és *Bán* Géza hadnagya is, valamint „Dr. Polgárháború előtt” is. A czimlapon ez áll: „Fejtelenség, lázadás gasse Nr. 13.”

Nagy tűz Rimakokován. Pénteken, e hó 5-én, délután fél tíz órakor kigyulladt Rimakokován *Knöpfler* Károly ottani földbirtokos és gyáros telepén felhalmozott fakészlet és a tűz oly nagy arányokban terjedt, hogy *Lo* sonczról külön vonattal érkezett katonaság a tűz lokalizálására. A tűz óriási erőfeszítéssel meg lett tékezve s több mint 8000 ürméter kitermelt tűzifa égett el és az ipartelep gépháza is. A tűznél megjelent *Máriássy* Gyula főszolgabíró és *Fáy* Barna tb. főszolgabíró. A tűz folytán előállott kár igen tekintélyes.

A tátrai express sorsa. Október hó 15-től kezdve a tátrai express, mely a fővárosból Rimaszombat felé is biztosít gyorsvonat összeköttetést, be lesz szüntetve. A kassai kereskedelmi és iparkamara most előterjesztéssel élt a kereskedelemügyi kormányhoz, amelyben a gyorsvonat fenntartásához fűződő fontos érdeket kiemelve, annak további forgalomban bagyát kérte.

Vásáráthelyezés. A rimaszombati október 20-iki őszi vásárt Gömör-Kishontvármegye alispánja áthelyezte október 22-ikére.

Cóburg Fülöp herceg-féle bánya és

kohóművek r.-t. gyárigazgatósága Pohorellavasgyár azonnali belépésre két női tisztviselőt keres, kik a magyar gyors- és gépirásban jártasok és a német nyelvet is szóban és írásban bírják. — Azonkívül 1—2 fiatal kereskedelmi iskolát végzett és a gyári számadásokban némi gyakorlattal bíró, a német nyelvet is ismerő férfitisztviselő is felvétetik. — Ajánlatok a fenti gyárigazgatóság címére küldendők.

Közigazgatási bejárás. Lapunk mult számában térszűke miatt csupán jeleztük, hogy a vasutvonalról az ág. ev. templom kertje mögött — párhuzamosan a Losonezi-utcával — a Konzervgyár udvarára vezetendő iparvágány-nak közigazgatási bejárása szeptember 27-én ment végbe. A bejárást a megjelent bizottság szabályszerűen elvégezte s annak eredményéről részletes jegyzőkönyvet vettek fel. A bejáráson a kereskedelmi miniszter és a vasuti és hajózási főfelügyelőség részéről *Zaymus Vincze* felügyelő vezette a bizottságot. A hadügyminiszterium képviselőjében *Róssa Ervin* őrnagy, a vármegye nevében dr. *Söldos Béla* főjegyző, a közigazgatási bizottság képviselőjében *Wuffka Ernő* műszaki tanácsos jelent meg. Rimaszombat várost dr. *Kovács László* polgármester, *Tóth Béla* városi mérnök, *Fábry Zoltán* rendőrkapitány; az államvasutakat *Emöki Adolf* főmérnök, *Fridrich Vilmos* főellenőr, *Scholtz Kornél* mérnök; a rimaszombati Konzervgyár részvénytársaságot *Sichert Károly* keresk. tan., igazgató és *Csillag István* főmérnök képviselte.

Rettenetes katasztrófa az egész magyarságra nézve a világháború, melynek sötét napjaiban mindenki két kézzel kap a vigasztalás után. Ez a titka a „Szézesrek zenéje” című kottafolyóirat nagy sikerének. A pompás folyóirat új száma most jelent meg öt válogatottan szép zeneszámmal, melyek között három kitűnő újdonság és két klasszikus dal van. A folyóirat negyedévi előfizetési díja 5 korona. Kiadóhivatal V., Kálmán-utca 22. Egyes számok minden jobb könyvkereskedésben kaphatók.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás Lajos* rosznyói püspök f. évi XIII. sz. főpásztori körlevele, amelynek latin része szertartási kérdésekben közöl római határozatokat. A vallás és közoktatásügyi miniszter határozata szerint tanítói pályára rokkant katonák is léphetnek. A belügyminiszter döntését is közli a plébánosi költségek költségei tárgyában. A kincstári róm. kath. iskolák fenntartóinak kérdését tisztázza a vallás és közoktatásügyi miniszter átirata. Iskolai gyűjtést rendel a Zsófia szanatórium egyesület javára. A Ker. Szeretet Orsz. Gyermekvédő Művének kimutatásait közli. A földmivelésügyi miniszter párbéjárásokról ügyében átiratot intézett. A kánonjog új kódexének megjelenését római latin leirat tudatja. Személyi változásokat is közöl, amelyekről lapunk mult számában már referáltunk.

„**A Társaság**” legújabb száma egy a király és a királynéről készült szenzációs szép felvételt hoz a czimlapon. Ezen kívül a Francia katonai miszsió washingtoni látogatásáról, *Bethmann-Hollweg*ről, *Károlyi Mihály* gróf frontutazásáról, a *Jekelfalussy Zoltán*ról, az új fumei kormányzóról, a püstyéni nyaralókról készült képe díszíti a lapot, valamint az új főispánok egy új arckép sorozata. Az irodalmi rész tartalmából kiemeljük *Körmendy Viktor* szép cikkét a Tompa évfordulóról. *Zilahy Lajos* rendkívüli érdekes regényfolytatását „A bagdadi bányász”, *Berzeviczi Albert*nek egy gyönyörű képekkel illusztrált utirajzát „A Vatikáni alkony” czimvel. *Vértessy Gyula*, *Dutka Ákos*, *Juhász Andor*, *Gyóni Géza* és *Sas Ede* költeményeit és a rendkívüli változatos Társaság rovatot. A Társaság előfizetési ára egész évre 28 K. félévre 13 K. negyedévre 7 kor. Megrendelhető a Társaság kiadóhivatalában: IV., Reáltanoda-utca 18.

Serét kiutalása. A földmivelésügyi miniszter a közlelmezés elősegítése czéljából 10. és 12 es seréteket utalt ki Gömörvármegye területén két kereskedő részére: *Braun Zsigmond* Rimaszombat és *Simon József* Putnok, összesen 200 kg.-ot. Ezen serét árusítása hatósági ellenőrzés alatt áll s ebből csakis a vadászjegy, erdőtisztítási vagy altisztítási eskübizonyítvány felmutatása mellett lehet kiadni. A serét ára 450 kor. 100 kg. kény helyt az illető kereskedő telepén.

Pályázat kilincsek szállítására. A miskolci kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a Közponi Fémrevizicziós bizottság a rézkilincsek kicserélésére szükséges pótkilincsgarnitúrák (veretek) továbbá facsavarok és ládák biztosítása végett pályázatot hirdet. Pályázatok 1917. október 15-ig a m. kir. honvédelmi minisztérium kilincshivatalához (Budapest, Arany

kéz-u. 2.) nyújtandók be. A részletes pályázati műszaki feltételek és a kilincsek rajzai a Kamara hivatalában a hivatalos órák alatt (8 tól 2-ig) megtekinthetők.

Kezelő tanfolyam. A kassai m. kir. állami felső ipariskolában f. évi október havában tanfolyamok nyílnak meg olyan géptulajdonosok és lakatos, kovács-, rézmű iparosok részére, akik a stabil gőzkazánok, illetve stabil gőzgépek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati szakképzettséget óhajtják megszererezni. A kazánfűtési tanfolyam okt. 8-án, a gőzgép kezelői tanfolyam pedig okt. 15-én kezdődik.

Nyugtázás. *Serke* község közönsége, mely nemes áldozatkészségének ismételtén ékesszóló bizonyítékát adta, e héten 65 kor. 70 fillért küldött szerkesztőségünkhöz a vak katonák részére. — *Lucsónszky István* pedig *Helpáról* 5 koronát küldött a Tompa-ünnepély hangversenyének belépti-díja megváltása czimén. Az összegek vételét köszönettel nyugtázzuk s illetékes helyükre juttatjuk.

A lefolyt héten az Apolló állandó mozgóképszínházban a szerdai esti előadásnak szép publikuma volt. — A szombat—vasárnapi sláger darab az országban mindentelő nagy szenzációt keltett *X. isonzi csata*. Csak nemrégén zajlott le a borzalmas *X. isonzi csata*, mely ép úgy, miként a többi, erős próbára tette a mi vitéz katonáink hősiességét. A csatáról készült nagy szabású, gyönyörű film — ahol előadták — mindenütt vonzotta a közönséget. Mindentelő felemelt helyárak mellett mutatták az igazán szép felvételt, melyre felhívjuk a figyelmet s előre jelezhetjük, hogy a közönség figyelmét le fogja kötni. — *Miskolczy Lajos* tulajdonos nem emelte fel ez alkalomra a helyárakat, számítva arra, hogy minél számosabban nézik meg az érdekes filmet. — A program a következő: Október 6—7-én, szombat és vasárnap: „*X. isonzi csata*.” Csapataink küzdelme a fronton. Szerdán, október 10-én: „*Hatstein öröksei*.” Fantomas detektív dráma. — Október 13—14-én: „*Vándor fény*.” Dráma. Főszerepben: *Henni porten*.

ELVESZETT egy arany karkötő (karperecz) három kék kövecskével díszítve a vármegyeháza épületétől a Ferenczy utcáig. A becsületes megtaláló felkérte illő jutalom ellenében azt a **Rábely Miklós** téle könyv- és papirkereskedésben átadni.

Elárusítónőnek

jó családból való fiatal leány fűszer vagy ehhez hasonló üzletbe ajánkodik teljes ellátással, fizetés nem határoz. — Czím: **Polyák Anna Felsővály** (Gömörmegye).

Kerestetik ház kerttel

megvételre. — 30 drb pulyka és pergetett gyögméz eladó vagy bármiért cserélhető. — CZÍM: e lap kiadóhivatalában.

Eladó uri lakás.

Feleden a kisállomáshoz közel egy öt szobás uri lakás szabad kézből eladó. — Értekezni lehet a **gazdasági felügyelőnél Rimaszombatban.** 3—3

Keresek azonnali belépésre

egy megbízható középkorú

szakácsnét.

B. Horváth Sándor körjegyző Ragály.

Lakást keresek.

Jövő évi május hó 1-től egy 4—5 szobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből álló kényelmes lakást keresek haszonbérbe, lehetőleg különálló udvarban. — Szíves értesítést e hó végéig jelenlegi lakásomra kérek: **Thököly Imre-utca 40. Bornemissa László.**

Hirdetmény.

Fazekaszaluzsány község tulajdonát képező **korcsmaépület és bolt** Fazekaszaluzsány község birájának házána f. évi **október hó 16-án** délelőtt 11 órakor 1918. évtől kezdőleg 3 évre haszonbérbe fog adatni.

Fazekaszaluzsány, 1917. szeptember 24.

2—2

Előljáráóság.

Hirdetmény.

1530—1917. Pk. sz. — A néh. Griger Barnabás és neje alsóhangonyi (Sóspart-pusztá) volt lakosok hagyatékára nézve a bíróság az eljárást hivatalból megindítja, a hagyaték végleges leltározása előtt a körjegyző indokolt jelentése alapján az ideiglenes leltár 4, 5, 6, 7. tétele alatt összeirt 62 darab vegyes birka, 4 darab kecske, egy boglya széna és egy boglya sarjuból álló ingóknak birói árverésen leendő eladását elrendeli, az árverés megtartására határidőül **1917. évi október hó 16-ik napjának délelőtti 11 óráját** kitűzi s annak Alsóhangony községhez tartozó Sóspart-pusztán leendő foganatosítására *Csorba Kálmán* irodafőtisztet a leltár kiadása mellett azzal küldi ki, hogy a befolyandó vételárat birói letétbe helyezés végett a bírósághoz azonnal terjessze be.

Feled, 1917. október 3.

Törköly, s. k. kir. járásbiró.

Hudecz István kályhás
Rákóczy-utca 24. (ezelőtt Jánosi-utca.)

Hirdetmény.

190—1917. sz. — Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróságnak 1917. évi 736. Pk. sz. végzése következtében dr. *Baksay Dezső* ügyvéd által képviselt 1400 és 1800 K s jár. erejéig 1917. évi márczius hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felültozlalt és 130 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy szivattyus kut vasszerkezete, vas viztartály, vadászszék és fa vadászkanál, vadásztáska nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 1917. évi V. Pk. 736. számú végzése folytán 1400 és 1800 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 611 kor. 53 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig *Klenócson*, a végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására **1917. évi október hó 18-ik napjának d. e. fél 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX-ik törvénycikk 107. és 108. §§-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fog adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felültozlaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszombat, 1917. évi október hó 2.

Török Gyula, kir. jb. végrehajtó.